

Załącznik nr 3 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020(RIS3)

Ramowy Plan Działań

Ramowy Plan Działań jest dokumentem wykonawczym do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020. Zawiera 6-letnią perspektywę jej wdrażania ujętą w kamienie milowe oraz kluczowe działania o charakterze horyzontalnym i specyficznym dla poszczególnych specjalizacji dla każdego programu strategicznego. Obszary specjalizacji zostały wyłonione w procesie przedsiębiorczego odkrywania angażującego kluczowych interesariuszy regionu. Obszarom specjalizacji zostały przyporządkowane sekcje PKD (Załącznik nr 1 do Ramowego Planu Działań).

Ogólną zasadą wdrażania wielkopolskiej polityki innowacyjnej jest jej stała aktualizacja i bieżące dostosowywanie sposobu wdrażania do zmieniających się potrzeb przedsiębiorstw. Aktualizacja Strategii odbywać się będzie na podstawie badań, analiz oraz monitoringu i ewaluacji RIS3 realizowanych przez Wielkopolskie Obserwatorium Innowacji. Wnioski z tych analiz będą następnie poddawane dyskusji w ramach grup roboczych Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji i przedstawiane na forum plenarnym tej organizacji. Zaakceptowane wnioski zostaną wniesione przez Marszałka Województwa na posiedzenie Zarządu i po akceptacji trafią do Sejmiku Województwa, który uchwała zmiany i aktualizację RIS 3. Realizacja polityki innowacyjnej obejmuje wdrożenie Ramowego Planu Działań stanowiącego niniejszy załącznik do RIS3, wraz z określeniem kamieni milowych. Plan działań został opracowany w oparciu o wytyczne „Przewodnika Strategii Badań i Innowacji na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3)”. Działania horyzontalne zawarte w macierzach dla poszczególnych programów strategicznych są tożsame z celami operacyjnymi RIS3.

I Program strategiczny: Innowacyjny urząd

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniem występującymi w tych obszarach	<p>Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Innowacyjny urząd” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Systemowe podejście do polityki innowacyjnej; • Koordynacja polityki innowacyjnej.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PO WER stanowiącego źródło nakładów na realizację programu strategicznego. • Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej. • Działania PR w tym medialne.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	<p>Partnerzy programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje świadczące usługi publiczne w Wielkopolsce. • Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji. <p>Beneficjenci programu:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa zainteresowane wprowadzaniem innowacji, szczególnie w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu. • Mieszkańcy Wielkopolski korzystający z usług publicznych.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.).
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	Zgodne z Tabelą 24 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020.
6	Ramy czasowe	Zgodne z Diagramem 1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i>
7	Źródła finansowania	<i>Szczegółowe nakłady na realizację RSI</i> – Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla I Programu strategicznego: Innowacyjny urząd oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji.

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Zwiększenie popytu na innowacje w sektorze publicznym						
Cel strategiczny 1: Koordynacja polityki innowacyjnej i działań proinnowacyjnych prowadzonych przez Urząd Marszałkowski oraz jednostki organizacyjne i instytucje mu podległe.						
Działanie 1.1.: Współpraca międzydepartamentowa w zakresie działań innowacyjnych i proinnowacyjnych						
Działanie 1.2.: Pozyskiwanie i upowszechnianie wiedzy nt. innowacyjnych standardów usług publicznych i proinnowacyjnych zamówień publicznych						
Działanie 1.3.: Opracowanie procedur i wzorów dokumentów dla innowacyjnych zamówień publicznych oraz realizacja pilotaży innowacyjnych usług publicznych						<ul style="list-style-type: none"> - Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w usługach publicznych. - Rozwój usług w dziedzinie e-zdrowia: Rozwój nowoczesnej infrastruktury i wdrażanie rozwiązań we współpracy z regionalnymi podmiotami w instytucjach sektora publicznego.
Cel strategiczny 2: Koordynacja realizacji polityki innowacyjnej oraz wizji strategicznej dla obszarów specjalizacji						

Działanie 2.1.: Prowadzenie bazy wiedzy dla projektów/działań strategicznych	Prowadzenie i wdrażanie wyników badań dających podstawy produkcji i przetwarzania surowców odtwarzalnych.					
Działanie 2.2.: Wyznaczenie opiekunów programów strategicznych i obszarów specjalizacji						
Działanie 2.3.: Wdrożenie systemu zarządzania informacją i relacjami z interesariuszami dla potrzeb monitoringu polityki innowacyjnej oraz analizy oddziaływania na przedsiębiorstwa		Promowanie regionalnych produktów w ramach sieci powiązań regionalnych producentów, dostawców surowców i komponentów		- Integracja i specjalizacja firm z branży logistycznej oraz wdrażanie najnowszych technologii w odpowiedzi na potrzeby ich klientów. - Współpraca, łączenie zasobów i ich optymalne wykorzystanie przy zastosowaniu nowoczesnych systemów ICT i innych technologii zgodnie z zapotrzebowaniem klientów form logistycznych.		
Działanie 2.4.: Wdrożenie systemu usług proinnowacyjnych w regionie na podstawie inwentaryzacji, standaryzacji i akredytacji tych usług						
Działanie 2.5.: Identyfikacja i upowszechnianie źródeł finansowania strategii wśród podmiotów systemu innowacji						
Działanie 2.6.: Kontynuacja procesu przedsiębiorczego odkrywania i prowadzenie Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji	Budowanie współpracy w ramach regionalnych i międzyregionalnych łańcuchów wartości, z wykorzystaniem Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji.					

Działanie 2.7.: Opracowanie specjalistycznego systemu doradztwa i informacji dla przedsiębiorstw						
Cel strategiczny 3: Prowadzenie polityki opartej na faktach poprzez działanie WOI						
Działanie 3.1.: Rozwój WOI						
Działanie 3.2.: Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej						
Działanie 3.3.: Regularne badanie potrzeb przedsiębiorstw						
Działanie 3.4.: Analiza i antycypacja trendów mających wpływ na politykę innowacyjną						
Działanie 3.5.: Przekładanie wniosków z prowadzonych analiz na rekomendacje w zakresie aktualizacji polityki innowacyjnej						
Cel strategiczny 4: Prowadzenie promocji i komunikacji na zewnątrz						
Działanie 4.1.: Prowadzenie regionalnego portalu innowacyjnego i mediów społecznościowych						
Działanie 4.2.: Działania PR i medialne dla wszystkich programów strategicznych i obszarów specjalizacji	<ul style="list-style-type: none"> - Promocja wielkopolskiej żywności w kraju i za granicą, z wykorzystaniem <i>food design</i> i wzornictwa opakowań. - Stworzenie narzędzi informatycznych i informacyjnych wspierających cały proces produkcji żywności oraz jej marketing i edukację prozdrowotną związaną z żywnością - Certyfikacja, wypromowanie znaku jakości regionalnej żywności w kraju i za granicą, systemy monitorowania pochodzenia żywności. 	Promowanie regionalnych produktów w ramach sieci powiązań regionalnych producentów, dostawców surowców i komponentów				

<p>Działanie 4.3: Upowszechnianie wyników prowadzonych badań, ekspertyz i analiz – publikacje elektroniczne i papierowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie i wdrażanie wyników badań dających podstawy produkcji i przetwarzania surowców odtwarzalnych. - Stworzenie narzędzi informatycznych i informacyjnych wspierających cały proces produkcji żywności oraz jej marketing i edukację prozdrowotną związaną z żywnością - Certyfikacja, wypromowanie znaku jakości regionalnej żywności w kraju i za granicą, systemy monitorowania pochodzenia żywności. 					
<p>Działanie 4.4: Upowszechnianie informacji o dostępnym wsparciu</p>						

Harmonogram wdrażania I Programu strategicznego: Innowacyjny urząd.

Działania		Lata i kwartały																								Jednostka odpowiedzialna za realizację		
		2015				2016				2017				2018				2019				2020						
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw			
I Program strategiczny Innowacyjny urząd	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																										DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																										MiR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																										MiR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																										DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																										DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																										DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																										DRG - WOI, DPR w tym WROT
		Ewaluacja RIS3																										DRG - WOI, DPR

II Program strategiczny: Innowacyjne przedsiębiorstwa

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniem występującymi w tych obszarach	<p>Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Innowacyjne przedsiębiorstwa” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie innowacji procesowych, produktowych, technologicznych, organizacyjnych i marketingowych; • Zwiększenie umiejętności przedsiębiorstw w zakresie wprowadzania innowacji; • Podniesienie atrakcyjności produktów i usług w oparciu o innowacyjny design poprzez wsparcie we wprowadzaniu innowacji w tym zakresie.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach WRPO 2014+, PO IR, Horyzont 2020 oraz Programów EWT stanowiących źródła nakładów na realizację programu strategicznego. • Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej. • Działania PR w tym medialne.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	<p>Partnerzy programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje otoczenia biznesu świadczące usługi odpowiadające na potrzeby przedsiębiorstw. • Instytucje naukowe • Klastry. <p>Beneficjenci programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa zainteresowane poprawy swojej innowacyjności i konkurencyjności, szczególnie w ramach obszarów specjalizacji.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	<p>Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.)</p>
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	<p>Zgodne z Tabelą 25 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020</p>
6	Ramy czasowe	<p>Zgodne z Diagramem1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i></p>
7	Źródła finansowania	<p>Szczegółowe nakłady na realizację RSI - Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020</p>

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla II Programu strategicznego: Innowacyjne przedsiębiorstwa oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Podniesienie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw						
Cel strategiczny 1: Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw dostosowane do ich potrzeb						
Działanie 1.1.: Przełożenie wyników badania potrzeb przedsiębiorstw na konkretne instrumenty i działania						
Działanie 1.2.: Uruchomienie systemu wsparcia informacyjno-doradczego-szkoleniowego pozwalającego na skorzystanie z usług oferowanych przez podmioty systemu innowacji i odpowiednich dla specyficznych potrzeb danego przedsiębiorstwa						
Działanie 1.3.: Aktywizacja przedsiębiorców w procesie przedsiębiorczego odkrywania		- Uzyskiwanie wysokiej wartości dodanej poprzez marketing i projektowanie: - Promowanie regionalnych produktów w ramach sieci powiązań regionalnych producentów, dostawców surowców i komponentów.				
Działanie 1.4.: Realizacja strategicznej wizji i specyficznych celów rozwoju obszarów inteligentnej specjalizacji regionu oraz innowacji międzybranżowych	Stworzenie nowych wspólnych kanałów dystrybucji, w tym z wykorzystaniem rozwiązań e-commerce			- Integracja i specjalizacja firm z branży logistycznej oraz wdrażanie najnowszych technologii w odpowiedzi na potrzeby ich		

				<p>klientów.</p> <p>- Współpraca, łączenie zasobów i ich optymalne wykorzystanie przy zastosowaniu nowoczesnych systemów ICT i innych technologii zgodnie z zapotrzebowaniem klientów firm logistycznych.</p>		
Cel strategiczny 2: Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw, szczególnie w obszarach specjalizacji						
<p>Działanie 2.1.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw innowacyjnych, w tym wdrażających innowacje produktowe, procesowe i nietechnologiczne</p>	<p>Rozwój nowych technologii tak, aby powstawały produkty żywnościowe wysokiej jakości:</p> <p>-Opracowanie, rozwój i wdrażanie innowacyjnych technologii wytwarzania i kontroli wygodnej, czyli gotowej do spożycia lub wymagającej niewielkiej obróbki kulinarnej przez konsumentów, żywności tradycyjnej i ekologicznej o projektowanych funkcjach prozdrowotnych.</p> <p>-Opracowanie metod i rozwój organizacji procesów przetwórczych sprzyjających redukcji strat w produkcji rolno-spożywczej (w tym, dostaw zaopatrzenia i dystrybucji przy pomocy IT, usług transportowych, zabezpieczenie</p>	<p>Uzyskiwanie wysokiej wartości dodanej poprzez marketing i projektowanie.</p> <p>Tworzenie nowoczesnego designu w oparciu o badania socjologiczne, psychologiczne, antropologiczne, ergonomiczne i materiałowe.</p> <p>Tworzenie specjalistycznej oferty wyposażenia wnętrz dostosowanej do potrzeb specyficznych grup docelowych.</p>	<p>Rozwój produkcji maszyn specjalistycznych. Rozwój produkcji zaawansowanych maszyn dla rolnictwa precyzyjnego .</p> <p>Rozwój produkcji zaawansowanych środków transportu, w tym dla branż rolno-spożywczej i wyposażenia wnętrz oraz ekologicznych środków transportu.</p>			<p>Tworzenie i rozwój innowacyjnych technologii, produktów i usług w zakresie ochrony zdrowia.</p> <p>Tworzenie i rozwój banków dużych danych medycznych do wykorzystania w rozwoju testów diagnostycznych oraz materiałów e-learningowych.</p> <p>Rozwój nowych postaci leków geriatrycznych i pediatrycznych.</p> <p>Wprowadzanie innowacyjnych metod testowania leków pozwalających na szybsze i tańsze wprowadzanie ich na rynek.</p> <p>Zwiększanie konkurencyjności podmiotów</p>

	<p>przedłużonej trwałości żywności) . -Rozwinięcie technologii wytwarzania naturalnych i mineralnych nawozów i środków produkcji.</p>					<p>regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach krajowych i międzynarodowych. Rozwój medycyny spersonalizowanej opartej na diagnostyce molekularnej i terapii celowanej.</p> <p>Rozwój usług związanych z profilaktyką, diagnostyką, oceną ryzyka, monitoringiem i leczeniem chorób cywilizacyjnych.</p>
<p>Działanie 2.2.: Inicjowanie, audyt i poprawa jakości procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach</p>			<p>Optymalizacja i ulepszanie procesów produkcyjnych.</p> <p>Innowacje w procesach specjalnych takich jak obróbka cieplna, termomechaniczna, galwaniczna, spawalnictwo, obróbka plastyczna metali.</p> <p>Zmniejszanie emisyjności, materiałochłonności i energochłonności produkcji.</p> <p>Automatyzacja produkcji i wykorzystanie urządzeń zdalnie sterowanych</p>			
<p>Działanie 2.3: Upowszechnienie strategicznego zarządzania innowacją w przedsiębiorstwach</p>				<p>Rozwój outsourcingu usług logistycznych do poprawy konkurencyjności</p>		

				<p>firm produkcyjnych i usługowych w regionie.</p> <p>Optymalizacja procesów logistycznych w firmach produkcyjnych i usługowych, szczególnie w obszarach specjalizacji regionu.</p>	
<p>Działanie 2.4.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw prowadzących działalność B+R</p>					<p>Tworzenie i rozwój innowacyjnych technologii, produktów i usług w zakresie ochrony zdrowia.</p> <p>Tworzenie i rozwój banków dużych danych medycznych do wykorzystania w rozwoju testów diagnostycznych oraz materiałów e-learningowych.</p> <p>Rozwój nowych postaci leków geriatrycznych i pediatrycznych.</p> <p>Wprowadzanie innowacyjnych metod testowania leków pozwalających na szybsze i tańsze wprowadzanie ich na rynek.</p> <p>Zwiększanie konkurencyjności podmiotów regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach</p>

						<p>krajowych i międzynarodowych.</p> <p>Rozwój medycyny spersonalizowanej opartej na diagnostyce molekularnej i terapii celowanej.</p> <p>Rozwój usług związanych z profilaktyką, diagnostyką, oceną ryzyka, monitoringiem i leczeniem chorób cywilizacyjnych.</p>
<p>Działanie 2.5: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw wdrażających wyniki prac B+R</p>	<p>Rozwój produkcji i przetwarzania biosurowców: - Prowadzenie i wdrażanie wyników badań dających podstawy produkcji i przetwarzania surowców odtwarzalnych.</p> <p>Biokonwersja i biorafinacja produktów naturalnych i produktów odpadów przetwórstwa rolno-spożywczego - współpraca z nauką, IT, branżą produkcji maszyn; produkcji mebli, odzieży, drewna i papieru oraz z branżą logistyczną.</p>	<p>Wprowadzanie nowych materiałów i technologii, w tym nowe zastosowania istniejących materiałów i technologii.</p> <p>Rozwijanie nowych materiałów i technologii i wykorzystanie ich w produkcji.</p> <p>Wykorzystywanie istniejących technologii i materiałów w nowych zastosowaniach.</p> <p>Zastosowanie materiałów odpadów oraz organizowanie cyklu życia produktu.</p>	<p>Wprowadzanie do produkcji i zastosowanie nowych materiałów o pożądanych przez klientów właściwościach i parametrach.</p> <p>Badania, rozwój i wdrażanie materiałów takich jak kompozyty termoplastyczne, kompozyty o charakterystyce bio-, nano-, nowe powłoki ochronne i kompozyty termoplastyczne z włóknami naturalnymi.</p> <p>Zwiększenie wykorzystania biopaliw.</p> <p>Rozwój nowoczesnych technologii materiałowych w przetwórstwie</p>			

			metali.			
Działanie 2.6.: Zwiększenie zdolności przedsiębiorstw do pozyskiwania wiedzy, w tym objętej ochroną własności intelektualnej						
Działanie 2.7.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw posiadających własne patenty, wzory przemysłowe, użytkowe i inne prawa ochronne do własności intelektualnej						
Działanie 2.8.: Zwiększenie liczby przedsiębiorstw współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej						
Działanie 2.9.: Rozwój współpracy nauki i biznesu poprzez wsparcie jednostek naukowych w zakresie infrastruktury B+R dostosowanej do potrzeb przedsiębiorstw w obszarach inteligentnej specjalizacji regionu						
Cel strategiczny 3: Podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw, szczególnie w obszarach specjalizacji						
Działanie 3.1.: Powstawanie i rozwój nowych przedsiębiorstw w obszarach inteligentnej specjalizacji						
Działanie 3.2.: Podniesienie kompetencji przedsiębiorców w zakresie zarządzania strategicznego						
Działanie 3.3.: Rozwój regionalnych i międzyregionalnych łańcuchów wartości w ramach obszarów specjalizacji						
Działanie 3.4.: Stworzenie programu rozwoju klastrów kluczowych						
Działanie 3.5.: Zwiększenie poziomu internacjonalizacji przedsiębiorstw i ich sieci.						Zwiększanie konkurencyjności podmiotów regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach krajowych i międzynarodowych (w ramach celu 2 i 3). Rozwój międzynarodowych usług biobanków.

						<p>Rozwój nowych firm funkcjonujących na rynkach światowych zajmujących się usługami badawczo-rozwojowymi w dziedzinie neuroobrazowania.</p> <p>Stymulowanie powstawania nowych przedsiębiorstw i wzmacnianie konkurencyjności obecnych w obszarze ochrony zdrowia.</p>
Działanie 3.6.: Zwiększenie międzynarodowej współpracy gospodarczej przedsiębiorstw, w tym w ramach łańcuchów wartości						
Działanie 3.7.: Międzynarodowa promocja gospodarcza regionu	Promocja wielkopolskiej żywności w kraju i za granicą, z wykorzystaniem <i>food design</i> i wzornictwa opakowań.					

Harmonogram wdrażania II Programu strategicznego: Innowacyjne przedsiębiorstwa.

Działania		Lata i kwartały																				Jednostka odpowiedzialna za realizację					
		2015				2016				2017				2018				2019					2020				
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	
II Program strategiczny Innowacyjne przedsiębiorstwa	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																									DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																									MiIR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																									MiIR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																									DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																									DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																									DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																									DRG - WOI, DPR w tym WROT
Ewaluacja RIS3																										DRG - WOI, DPR	

III Program strategiczny: Skuteczne instytucje otoczenia biznesu

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniami występującymi w tych obszarach	<p>Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Skuteczne instytucje otoczenia biznesu” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopasowanie usług instytucji otoczenia biznesu do potrzeb przedsiębiorstw; • Dostępność infrastruktury innowacyjnej w subregionach.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach WRPO 2014+, PO IR, Horyzont 2020 oraz Programów EWT stanowiących źródła nakładów na realizację programu strategicznego. • Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej. • Działania PR w tym medialne.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	<p>Partnerzy programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instytucje otoczenia biznesu z Wielkopolski. <p>Beneficjenci programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa zainteresowane poprawą swojej innowacyjności i konkurencyjności.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	<p>Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.)</p>
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	<p>Zgodne z Tabelą 26 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020</p>
6	Ramy czasowe	<p>Zgodne z Diagramem 1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i></p>
7	Źródła finansowania	<p>Szczegółowe nakłady na realizację RSI - Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020</p>

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla III Programu strategicznego: Skuteczne instytucje otoczenia biznesu oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji.

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Dopasowanie usług instytucji otoczenia biznesu do potrzeb przedsiębiorstw						
Cel strategiczny 1: Profesjonalizacja usług instytucji otoczenia biznesu (IOB)						
Działanie 1.1.: Opracowanie katalogu usług proinnowacyjnych wraz z ich kategoryzacją i standaryzacją	Stworzenie narzędzi informatycznych i informacyjnych wspierających cały proces produkcji żywności oraz jej marketing i edukację prozdrowotną związaną z żywnością - certyfikacja, wypromowanie znaku jakości regionalnej żywności w kraju i za granicą, systemy monitorowania pochodzenia żywności.					
Działanie 1.2.: Zdefiniowanie luk kompetencyjnych w IOB oraz podniesienie kompetencji zasobów ludzkich tych organizacji						
Działanie 1.3.: Wdrożenie wyspecjalizowanych usług dla obszarów specjalizacji	Stworzenie nowych wspólnych kanałów dystrybucji, w tym z wykorzystaniem rozwiązań e-commerce.	Tworzenie nowoczesnego designu w oparciu o badania socjologiczne, psychologiczne, antropologiczne, ergonomiczne i materiałowe.	Wprowadzanie do produkcji i zastosowanie nowych materiałów o pożądanych przez klientów właściwościach i parametrach.	Rozwój outsourcingu usług logistycznych dla poprawy konkurencyjności firm produkcyjnych i usługowych w regionie.		Zwiększenie konkurencyjności podmiotów regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach krajowych i międzynarodowych.
Działanie 1.4.: Sieciowanie IOB w regionie w celu opracowania odpowiedniego pakietu usług odpowiadających na specyficzne		Tworzenie specjalistycznej oferty wyposażenia				

potrzeby wielkopolskich przedsiębiorstw		wnętrz dostosowanej do potrzeb specyficznych grup docelowych. Promowanie regionalnych produktów w ramach sieci powiązań regionalnych producentów, dostawców surowców i komponentów.				
Działanie 1.5.: Rozwój usług doradczych i szkoleniowych odpowiadających na specyficzne potrzeby wielkopolskich przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw w początkowych fazach rozwoju				Rozwój outsourcingu usług logistycznych dla poprawy konkurencyjności firm produkcyjnych i usługowych w regionie. Optymalizacja procesów logistycznych w firmach produkcyjnych i usługowych, szczególnie w obszarach specjalizacji regionu.		
Działanie 1.6.: Dialog IOB z przedsiębiorcami w ramach procesu przedsiębiorczego odkrywania	Budowanie współpracy w ramach regionalnych łańcuchów wartości z wykorzystaniem Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji.		Wprowadzanie do produkcji i zastosowanie nowych materiałów o pożądanym przez klientów właściwościach i parametrach.			Rozwój nowoczesnej infrastruktury i wdrażanie rozwiązań we współpracy z regionalnymi podmiotami w instytucjach sektora publicznego.
Działanie 1.7.: Upowszechnienie usług IOB wśród przedsiębiorców						
Działanie 1.8.: Stała poprawa jakości usług IOB						
Cel strategiczny 2: Wdrożenie instrumentów wspierających korzystanie z usług proinnowacyjnych						
Działanie 2.1.: Dostosowanie infrastruktury IOB do wymagań nowo zdefiniowanych usług		Wprowadzanie do produkcji nowych				

dla przedsiębiorstw w obszarach inteligentnych specjalizacji		materiałów i technologii, w tym nowe zastosowania istniejących materiałów i technologii.				
Działanie 2.2.: Wdrożenie podmiotowego finansowania usług rozwojowych (szkoleniowo-doradczych) dla przedsiębiorców i ich pracowników						
Działanie 2.3.: Wdrożenie proinnowacyjnych usług doradczych udzielanych na zasadzie popytowej	Prowadzenie i wdrażanie wyników badań dających podstawy produkcji i przetwarzania surowców odtwarzalnych.		Optymalizacja i ulepszanie procesów produkcyjnych.			
Działanie 2.4.: Wdrożenie usług IOB z zakresu internacjonalizacji MSP	Promocja wielkopolskiej żywności w kraju i za granicą, z wykorzystaniem food design i wzornictwa opakowań.					Zwiększanie konkurencyjności podmiotów regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach krajowych i międzynarodowych. Rozwój międzynarodowych usług biobankowych.

Harmonogram wdrażania III Programu strategicznego: Skuteczne instytucje otoczenia biznesu.

Działania		Lata i kwartały																								Jednostka odpowiedzialna za realizację			
		2015				2016				2017				2018				2019				2020							
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw				
III Program strategiczny Skuteczne instytucje otoczenia biznesu	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																											DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																											MiIR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																											MiIR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																											DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																											DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																											DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																											DRG - WOI, DPR w tym WROT
Ewaluacja RIS3																												DRG - WOI, DPR	

IV Program strategiczny: Edukacja dla innowacji.

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniem występującymi w tych obszarach	<p>Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Edukacja dla innowacji” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • System edukacyjny i kształcenie ustawiczne wzmacniające postawy proinnowacyjne oraz dostarczający wiedzy i umiejętności oraz kształtujący postawy niezbędne w gospodarce opartej na wiedzy.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	<ul style="list-style-type: none"> • Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach WRPO 2014+, PO IR, PO WER, Horyzont 2014 – 2020 oraz Programów EWT stanowiących źródła nakładów na realizację programu strategicznego. Ponadto obejmuje dwa projekty pozakonkursowe realizowane przez Departament Edukacji i Nauki UMWW w ramach WRPO 2014+. • Regularny monitoring i ewaluacja efektów polityki innowacyjnej. • Działania PR w tym medialne.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	<p>Partnerzy programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wielkopolskie Kuratorium Oświaty oraz stowarzyszenia i NGO działające w obszarze edukacji. • Przedszkola, szkoły i instytucje edukacyjne zainteresowane realizacją celów polityki innowacyjnej. • Uczelnie wyższe. <p>Beneficjenci programu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy i ich pracownicy. • Uczniowie wielkopolskich szkół i przedszkoli. • Pracownicy placówek edukacyjnych w Wielkopolsce. • Mieszkańcy regionu.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	<p>Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.)</p>
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	<p>Zgodne z Tabelą 27 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020</p>
6	Ramy czasowe	<p>Zgodne z Diagramem 1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i></p>
7	Źródła finansowania	<p>Szczegółowe nakłady na realizację RSI - Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 – 2020</p>

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla IV Programu strategicznego: Edukacja dla innowacji oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji.

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczenia się przez całe życie.						
Cel strategiczny 1: Kreowanie postaw proinnowacyjnych w przedsiębiorstwach i sektorze nauki						
Działanie 1.1.: Rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach, w tym podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców i pracowników, szczególnie w obszarach inteligentnej specjalizacji						Rozwój medycyny spersonalizowanej opartej na diagnostyce molekularnej i terapii celowanej.
Działanie 1.2.: Promowanie postaw innowacyjnych w sektorze nauki	Budowanie współpracy w ramach regionalnych łańcuchów wartości z wykorzystaniem Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji.	Tworzenie specjalistycznej oferty wyposażenia wewnątrz dostosowanej do potrzeb specyficznych grup docelowych.				Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w usługach publicznych. Rozwój usług w dziedzinie e-zdrowia.
Cel strategiczny 2: Popularyzacja nauk ścisłych, kreatywności i pracy grupowej w całym cyklu edukacyjnym						
Działanie 2.1.: Rozwój kluczowych kompetencji na rynku pracy wśród uczniów						
Działanie 2.2.: Promowanie metod nauczania wykorzystujących nowe technologie, TIK oraz metody eksperymentalne;						
Działanie 2.3.: Promowanie młodych innowatorów						
Działanie 2.4.: Rozwój infrastruktury jednostek oświaty promującej naukę i innowacje			Badania, rozwój i wdrażanie materiałów takich jak kompozyty termoplastyczne, kompozyty			

			o charakterystyce bio-, nano-, nowe powłoki ochronne i kompozyty termoplastyczne z włóknami naturalnymi.			
Działanie 2.5.: Popularyzacja wiedzy ogólnej i postaw kreatywnych						
Cel strategiczny 3: Współpraca instytucji edukacyjnych i naukowych z przedsiębiorstwami w obszarze kształcenia						
Działanie 3.1.: Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych uczniów, wychowanków szkół oraz osób w wieku aktywności zawodowej						
Działanie 3.2.: Zwiększenie udziału mieszkańców Wielkopolski w kształceniu ustawicznym						
Działanie 3.3.: Rozwój systemu kształcenia zawodowego zgodnie z potrzebami przedsiębiorców		Tworzenie nowoczesnego designu w oparciu o badania socjologiczne, psychologiczne, antropologiczne, ergonomiczne i materiałowe.				

Harmonogram wdrażania IV Programu strategicznego: Edukacja dla innowacji.

Działania		Lata i kwartały																				Jednostka odpowiedzialna za realizację					
		2015				2016				2017				2018				2019					2020				
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	
IV Program strategiczny Edukacja dla innowacji	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																									DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																									MiIR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																									MiIR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																									DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																									DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																									DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																									DRG - WOI, DPR w tym WROT
		Ewaluacja RIS3																									DRG - WOI, DPR

V Program strategiczny: Proinnowacyjny samorząd lokalny.

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniem występującymi w tych obszarach	Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Proinnowacyjny samorząd lokalny” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne: <ul style="list-style-type: none"> • Jednostki samorządu terytorialnego prowadzące świadomą politykę innowacyjną.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach WRPO 2014+, PO WER oraz Horyzont 2020 stanowiących źródła nakładów na realizację programu strategicznego.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	Partnerzy programu: <ul style="list-style-type: none"> • Gminy, powiaty lub ich związki zainteresowane realizacją polityki innowacyjnej. Beneficjenci programu: <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa zlokalizowane w gminach i powiatach prowadzących politykę innowacyjną. • Klastry. • Mieszkańcy Wielkopolski.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.)
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	Zgodne z Tabelą 28 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020
6	Ramy czasowe	Zgodne z Diagramem 1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i>
7	Źródła finansowania	Szczegółowe nakłady na realizację RSI - Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla V Programu strategicznego: Proinnowacyjny samorząd lokalny oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji.

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Stymulowanie innowacyjności przez samorządy lokalne						
Cel strategiczny 1: Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie rozwoju specjalizacji subregionalnych						
Działanie 1.1.: Uruchomienie przedsięwzięcia odkrywania na poziomie lokalnym	Integracja innowacyjnych łańcuchów wartości w produkcji i dystrybucji żywności. Budowanie współpracy w ramach regionalnych łańcuchów wartości z wykorzystaniem Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji.					
Działanie 1.2.: Koordynacja działań proinnowacyjnych samorządów na obszarach o podobnych specjalizacjach	Integracja innowacyjnych łańcuchów wartości w produkcji i dystrybucji żywności.					
Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków do podnoszenia innowacyjności na poziomie lokalnym						
Działanie 2.1.: Rozwój infrastruktury terenów inwestycyjnych pod kątem inteligentnych specjalizacji					Rozwój infrastruktury (szybki Internet, łącza) i technologii (bezpieczeństwo danych, traceability, prywatność) dla bezpieczeństwa wymiany danych i masowej analizy danych typu Big Data.	Rozwój nowoczesnej infrastruktury i wdrażanie rozwiązań we współpracy z regionalnymi podmiotami w instytucjach sektora publicznego.
Działanie 2.2.: Poprawa dostępu do usług proinnowacyjnych w ośrodkach subregionalnych				Rozwój outsourcingu usług logistycznych dla poprawy	Rozwój technologii dla usług publicznych z wykorzystaniem	Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w usługach

				konkurencyjności firm produkcyjnych i usługowych w regionie. Optymalizacja procesów logistycznych w firmach produkcyjnych i usługowych, szczególnie w obszarach specjalizacji regionu.	najnowszych trendów w ICT. Rozwój technologii dla branży energetycznej i usług publicznych.	publicznych. Rozwój usług w dziedzinie e-zdrowia.
Cel strategiczny 3: Promowanie innowacyjnych zamówień publicznych i innowacyjnych usług publicznych na poziomie lokalnym						
Działanie 3.1.: Współpraca z samorządami lokalnymi w zakresie promocji i wdrażania innowacji w sektorze publicznym					Rozwój technologii dla usług publicznych z wykorzystaniem najnowszych trendów w ICT.	
Działanie 3.2.: Promowanie najlepszych dobrych praktyk z regionu	Stworzenie narzędzi informatycznych i informacyjnych wspierających cały proces prod. żywności oraz jej marketing i edukację prozdrowotną związaną z żywnością - certyfikacja, wypromowanie znaku jakości regionalnej żywności w kraju i za granicą, systemy monitorowania pochodzenia żywności. Promocja wielkopolskiej żywności w kraju i za granicą, z wykorzystaniem food design i wzornictwa opakowań.	Promowanie regionalnych produktów w ramach sieci powiązań regionalnych producentów, dostawców surowców i komponentów.		Integracja i specjalizacja firm z branży logistycznej oraz wdrażanie najnowszych technologii w odpowiedzi na potrzeby ich klientów.		Stymulowanie powstawania nowych i wzmacnianie konkurencyjności istniejących przedsiębiorstw w obszarze ochrony zdrowia. Zwiększanie konkurencyjności podmiotów regionalnych w zakresie ochrony zdrowia na rynkach krajowych i międzynarodowych.

Harmonogram wdrażania V Programu strategicznego: Proinnowacyjny samorząd lokalny.

Działania		Lata i kwartały																								Jednostka odpowiedzialna za realizację				
		2015				2016				2017				2018				2019				2020								
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw					
V Program strategiczny Proinnowacyjny samorząd lokalny	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																												DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																												MiIR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																												MiIR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																												DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																												DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																												DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																												DRG - WOI, DPR w tym WROT
Ewaluacja RIS3																													DRG - WOI, DPR	

VI Program strategiczny: Wielkopolska Agenda Cyfrowa.

1	Kierunki działań zbieżne z obszarami priorytetowymi oraz wyzwaniem występującymi w tych obszarach	Kierunki działań specyficzne dla obszarów specjalizacji realizowane w ramach programu „Wielkopolska Agenda Cyfrowa” są bezpośrednio powiązane z celami horyzontalnymi (mogą one ulegać zmianie na podstawie uzgodnień Wielkopolskiego Forum Inteligentnych Specjalizacji zgodnie z przyjętymi procedurami) oraz odpowiadają na następujące zidentyfikowane wyzwania strategiczne: <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie poziomu informatyzacji przedsiębiorstw i sektora publicznego.
2	Mechanizmy i projekty wdrożeniowe	Procedura wdrażania programu strategicznego wynika z harmonogramu ogłaszania o naborze wniosków o dofinansowanie projektów w ramach WRPO 2014+ oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014 - 2020 stanowiących źródła nakładów na realizację programu strategicznego.
3	Partnerzy i beneficjenci programu	Partnerzy programu: <ul style="list-style-type: none"> • Gminy, powiaty lub ich związki zainteresowane realizacją działań z zakresu informatyzacji. • Klasy i organizacje przedsiębiorców. Beneficjenci programu: <ul style="list-style-type: none"> • Mieszkańcy Wielkopolski. • Przedsiębiorstwa. • Instytucje publiczne.
4	Zaangażowani interesariusze i ich zadania	Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji oraz Grupy Robocze Forum (Załącznik nr 2 do Ramowego Planu Działań: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.)
5	Mierzalne cele w kontekście oceny rezultatów, jak i efektów prowadzonych działań	Zgodne z Tabelą 29 <i>Monitoring realizacji programu dla celów horyzontalnych</i> Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020
6	Ramy czasowe	Zgodne z Diagramem1: <i>Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.</i>
7	Źródła finansowania	Szczegółowe nakłady na realizację RSI - Załącznik nr 2 do Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015 - 2020

Macierz powiązań działań horyzontalnych dla VI Programu strategicznego: Wielkopolska Agenda Cyfrowa oraz specyficznych dla obszarów specjalizacji.

Nazwa celu/działania	Działania specyficzne dla obszarów specjalizacji					
	Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Wnętrza przyszłości	Przemysł jutra	Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rozwój oparty na ICT	Nowoczesne technologie medyczne
Cel główny programu: Informatyzacja przedsiębiorstw i sektora publicznego						
Cel strategiczny 1: Informatyzacja przedsiębiorstw w celu zwiększenia ich przewagi konkurencyjnej						
Działanie 1.1.: Zwiększenie wykorzystania TIK przez przedsiębiorstwa	Rozwój specjalistycznych produktów IT oraz zaawansowanych systemów dla biznesu <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój specjalistycznych narzędzi i aplikacji IT dla branży rolno-spożywczej • Rozwój specjalistycznych narzędzi i aplikacji IT dla branży meblarskiej i wyposażenia wnętrz • Rozwój specjalistycznych narzędzi i aplikacji IT dla branż transportowej i logistycznej • Rozwój specjalistycznych narzędzi i aplikacji IT dla branży maszynowej i procesów przemysłowych. 					
Działanie 1.2.: Rozwój e-usług biznesowych						
Działanie 1.3.: Rozwój produkcji i usług przy zastosowaniu zaawansowanych technologii informacyjno-komunikacyjnych						
Działanie 1.4.: Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych, jako narzędzia sieciowania i współpracy w biznesie						
Działanie 1.5.: Podniesienie kompetencji cyfrowych przedsiębiorców i ich pracowników.						
Cel strategiczny 2: Wzmocnienie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w życiu społecznym						
Działanie 2.1.: Rozwój e-usług publicznych	Rozwój technologii dla usług publicznych z wykorzystaniem najnowszych trendów w ICT <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury (szybki Internet, łącza) i technologii (bezpieczeństwo danych, traceability, prywatność) dla bezpieczeństwa wymiany danych i masowej analizy danych typu Big Data • Rozwój technologii dla branży energetycznej i usług publicznych • Rozwój produktów i usług IT dla ochrony zdrowia i telemedycyny 					
Działanie 2.2.: Zwiększenie dostępności e-usług publicznych						
Działanie 2.3.: Informatyzacja instytucji publicznych						
Działanie 2.4.: Zwiększenie liczby zdigitalizowanych zasobów publicznych						
Działanie 2.5.: Tworzenie usług i aplikacji wykorzystujących e-usługi publiczne i informacje sektora publicznego						
Działanie 2.6.: Podniesienie kompetencji cyfrowych osób dorosłych w wieku aktywności zawodowej.						

Harmonogram wdrażania VI Programu strategicznego: Wielkopolska Agenda Cyfrowa.

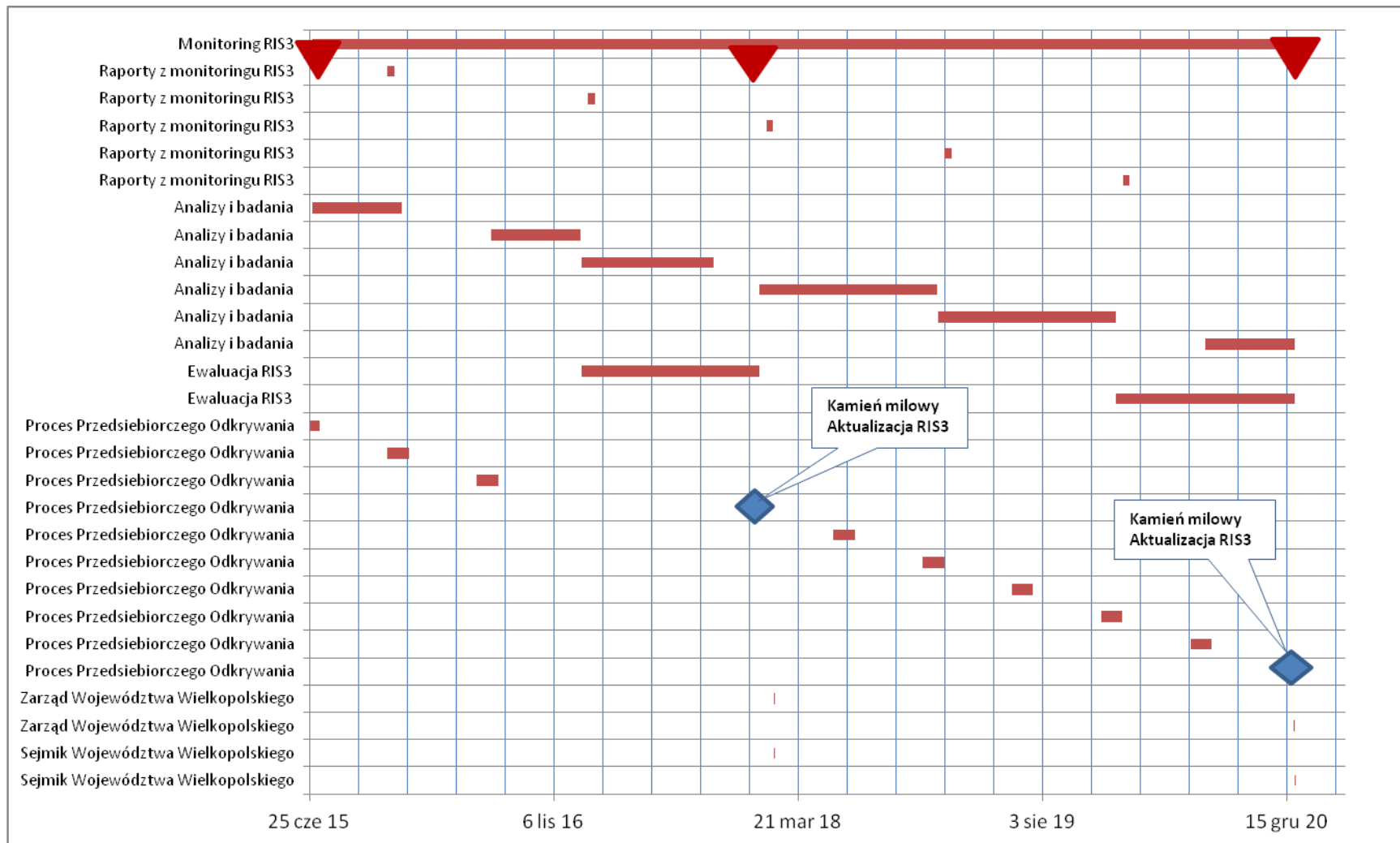
Działania		Lata i kwartały																				Jednostka odpowiedzialna za realizację					
		2015				2016				2017				2018				2019					2020				
		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	
VI Program strategiczny Wielkopolska Agenda Cyfrowa	Działania upowszechniania wiedzy nt. innowacji																									DRG - WOI	
	Monitoring	Monitoring RIS3																									MiR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																									MiR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																									DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																									DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																									DRG - WOI
	Badania	Analizy i badania																									DRG - WOI, DPR w tym WROT
		Ewaluacja RIS3																									DRG - WOI, DPR

Harmonogram wdrażania RIS3.

Działania			Lata i kwartały																				Jednostka odpowiedzialna za realizację					
			2015				2016				2017				2018				2019					2020				
			1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	1 kw	2 kw	3 kw	4 kw		1 kw	2 kw	3 kw	4 kw	
Aktualizacja strategii RIS3	Badania	Analizy i badania																									DRG - WOI, DPR w tym WROT	
		Ewaluacja RIS3																										DRG - WOI, DPR
	Monitoring	Monitoring RIS3																										MiR, DRG - WOI
		Raporty z monitoringu RIS3																										MiR, DRG - WOI
	"Proces przedsiębiorczego odkrywania" (PPO)	Współpraca międzydepartamentowa																										DRG - WOI
		Wielkopolskie Forum Inteligentnych Specjalizacji (Forum)																										DRG - WOI
		Grupy Robocze Forum																										DRG - WOI
	Akceptacja	Zarząd Województwa Wielkopolskiego																									ZWW	
	Zatwierdzenie aktualizacji RIS3	Sejmik Województwa Wielkopolskiego																									SWW	

Diagram 1: Harmonogram wdrażania RIS3 wraz z kamieniami milowymi.

Załączniki:

Załącznik nr 1: Sekcje PKD przyporządkowane do obszarów specjalizacji.

Załącznik nr 2: Regulamin „procesu przedsiębiorczego odkrywania” PPO zatwierdzony Uchwałą Nr 108 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 9 stycznia 2015 r.).